

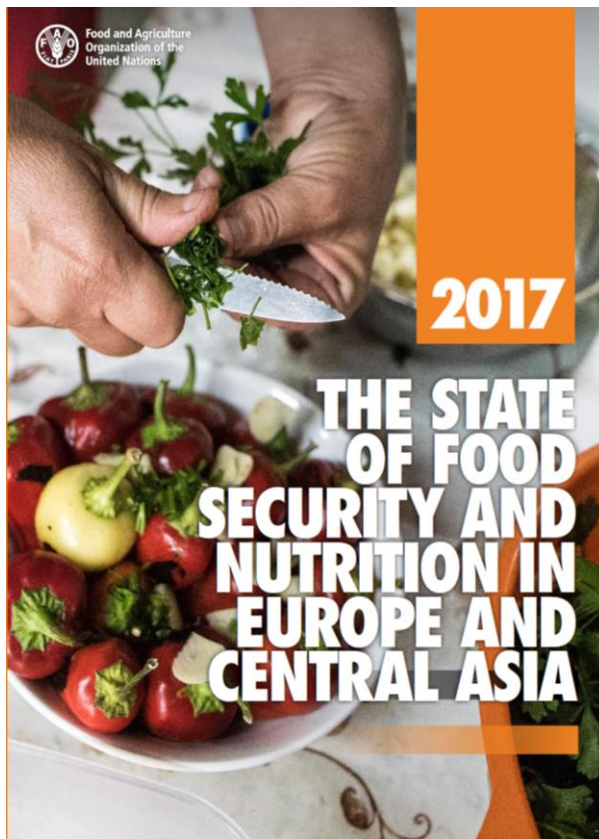

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

СООПШТЕНИЕ ЗА МЕДИУМИ

Новиот извештај на ФАО открива недостиг на храна за сите и проблеми со исхраната во Европа и Централна Азија

Околу 14,3 милиони возрасни лица сè уште не добиваат храна што им е потребна, а неправилната исхрана е во пораст

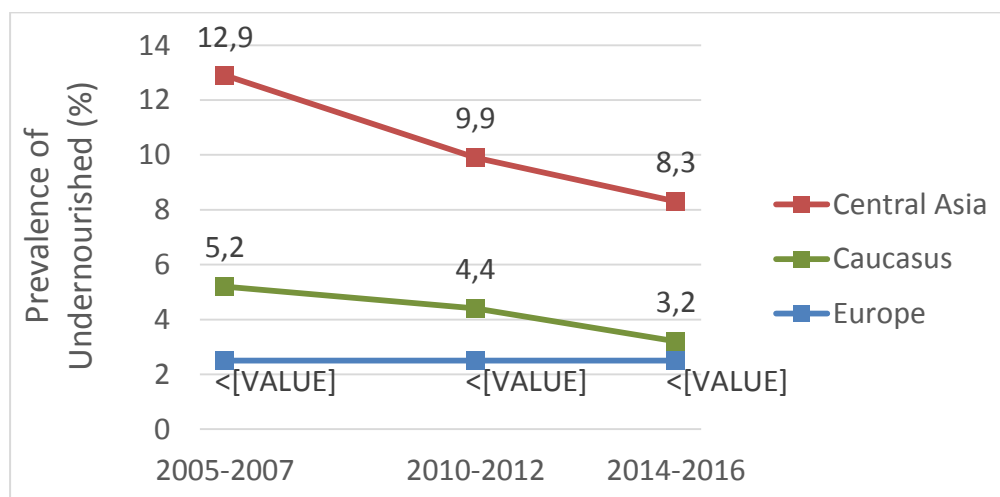
4 декември 2017 година, Будимпешта / Рим - Земјите во Европа и Централна Азија бележат напредок во намалувањето на преваленцијата на недоволна исхранетост, но околу 14,3 милиони жени и мажи во регионот сè уште не добиваат храна што им е потребна, а неправилната исхрана е во пораст, се истакнува во извештајот на Организацијата на храна и земјоделство на Обединетите нации (ФАО) објавен денеска.

Извештајот [The State of Food Security and Nutrition in Europe and Central Asia 2017](#) ("Состојба со обезбедување доволно храна и исхрана во Европа и Централна Азија 2017") анализира голем број индикатори за обезбедување на доволно храна за сите, како и за исхраната, со цел процена на напредокот на земјите кон постигнување на целта број 2 за одржлив развој ([Sustainable Development Goal 2](#)) - Искоренување на гладот, доволно храна за сите, подобра исхрана и промовирање на одржливо земјоделство - до 2030 година. Извештајот ја оценува енергетската вредност во исхраната, индикаторите за исхрана, како што се заостанувања и губење на телесната тежина, анемија, прекумерна тежина и дебелина, како и промени во начините на исхрана и нивното влијание врз различните групи на население.

По значителен напредок во изминатите години, ситуацијата во регионот во моментов се чини стагнира. Преваленцијата на недоволна исхранетост остана речиси непроменета во Кавказ и во Централна Азија, според извештајот што беше презентираан на Регионалниот симпозиум за одржливи системи за здрава исхрана ([Regional Symposium on Sustainable Food Systems for Healthy Diets](#))

"Сиромаштијата останува единствена, најголема пречка за обезбедување на доволно храна за сите", рече Владимир Рахманин, Помошник-генерален директор на ФАО и регионален претставник на ФАО за Европа и Централна Азија. "Но, постои јасен пат за напредок. Целите за одржлив развој (или Sustainable Development Goals – SDGs), обезбедуваат моќна рамка за справување со предизвиците со кои се соочуваат земјите од Европа и Централна Азија".

Преваленција на недоволна исхранетост помеѓу 2005-2007 и 2014-2016 г.

За подобра проценка на причинителите и карактеристиките на проблемот со недоволно храна за сите во регионот, извештајот на ФАО ја вклучува новата **Скала на искуства со немање доволно храна** ([new Food Insecurity Experience Scale \(FIES\)](#)), која служи како дополнување на анализата на напредокот на

индикаторите за доволно храна за сите поврзани со исполнување на Целта број 2 за одржлив развој. Обезбедувајќи навремена и сеопфатна анализа, новата методологија покажува дека 14,3 милиони возрасни лица во регионот страдале од огромен недостиг на храна за сите во периодот 2014-2016 година.

ТАБЕЛА:

Прашања во врска со гладот

Студијата на ФАО користи податоци од земјите, како и фактори кои произлегуваат од новата Скала на искуства со немање доволно храна (FIES), воведени за да ја надополнат анализата на напредокот на индикаторите кои ја мерат безбедноста на храната и исхраната, поврзани со исполнување на Целта број 2 за одржлив развој.

Алатката за испитување бара од поединците да одговорат на следните осум прашања.

Во текот на последните 12 месеци, дали ви се случило, поради недостаток на пари или други ресурси:

- Да сте загрижени дека нема да имате доволно храна за јадење?
- Да не можете да јадете здрава и нутритивна храна?
- Да јадете ограничен вид на храна?
- Да треба да прескокнете оброк?
- Да јадете помалку отколку што мислите дека ви е потребно?
- Вашето домаќинство да остане без храна?
- Да сте биле гладни, но не сте јаделе?
- Да останете без јадење цел ден?

Дадените одговори се земени за процена на нивото на недостигот на храна за сите. Извештајот на ФАО во 2017 година вклучува наоди од Скала на искуства со немање доволно храна во регионот на Европа и Централна Азија.

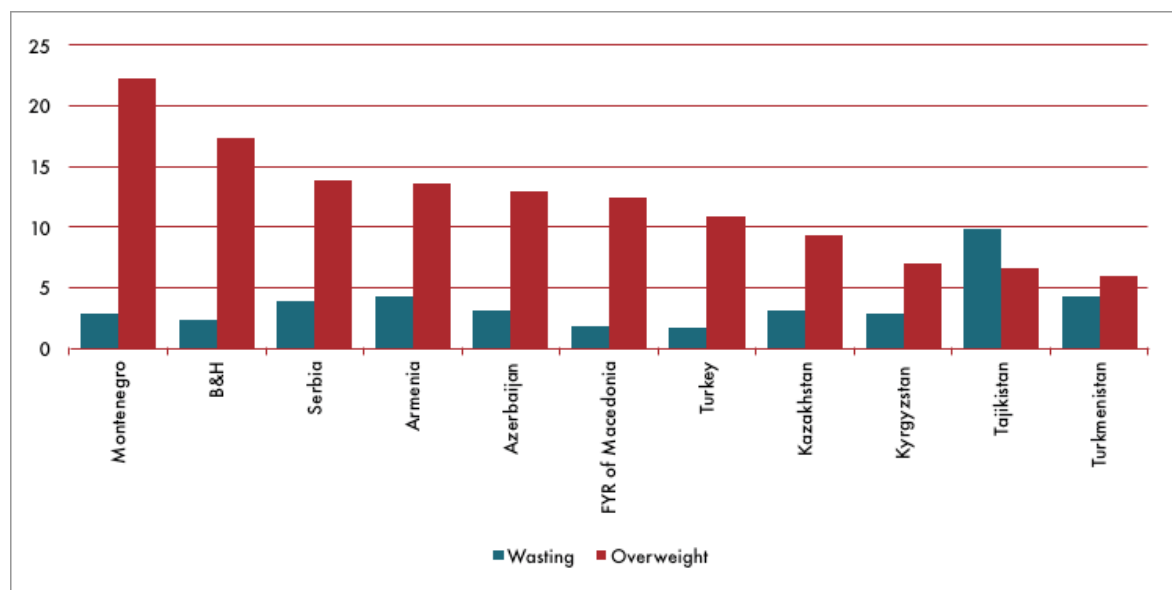
Сепак, за целосно да се процени ситуацијата, клучни се податоците за исхрана од Светската здравствена организација (СЗО), се истакнува во извештајот. Неправилната исхрана во една или повеќе од трите главни форми - потхранетост, преухранетост и недостиг на микронутриенти - е присутна на различен степен во сите земји во регионот, се вели во извештајот.

"Често сите три коегзистираат, во она што се нарекува 'три оптоварувачи' на неправилната исхрана", изјави високиот службеник за политики на ФАО, Ариела Глини, главен автор на извештајот. "Не е невообичаено земјите да се соочуваат со високи стапки на потхранетост, како и дебелина кај децата. Недостатоците од микронутриенти во исхраната и преухранетоста кај децата, жените и мажите станаа два главни загрижувачки аспекти во врска со обезбедувањето на доволно храна за сите и исхраната во регионот".

"Не е невообичаено земјите да се соочуваат со високи стапки на потхранетост, како и дебелина кај децата. Недостатоците од микронутриенти и преухранетоста кај децата, жените и мажите станаа два главни загрижувачки аспекти во врска со обезбедувањето на доволно храна за сите и исхраната во регионот".

Ариела Глини
ФАО висок службеник за политики

Преваленца на слабеење (сино) и прекумерна тежина (црвено) кај децата на возраст под пет години, 2016 година

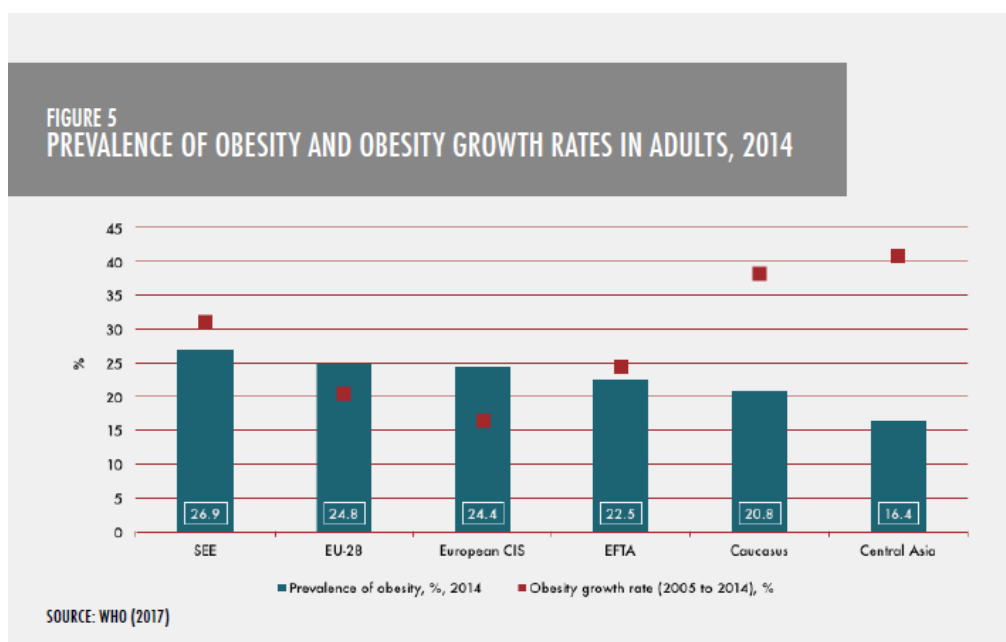

Извор: Светска здравствена организација (2017ц)

Преухранетоста, исто така е проблем

Преухранетоста кај возрасната популација е уште еден важен проблем, се вели во извештајот. Една личност се смета за дебела кога неговиот или нејзиниот индекс на телесна тежина – соодносот тежина – висина - измерена како тежина во килограми поделена со квадрат од висината во метри - надминува 30. Согласно податоците на СЗО, извештајот укажува на зголемување од 30 проценти во бројката на дебели возрасни лица во периодот од 2000 до 2014 година. Највисока преваленца на дебелина била забележана во земјите од Југоисточна Европа каде што 26,9 проценти од сите возрасни биле класифицирани како дебели.

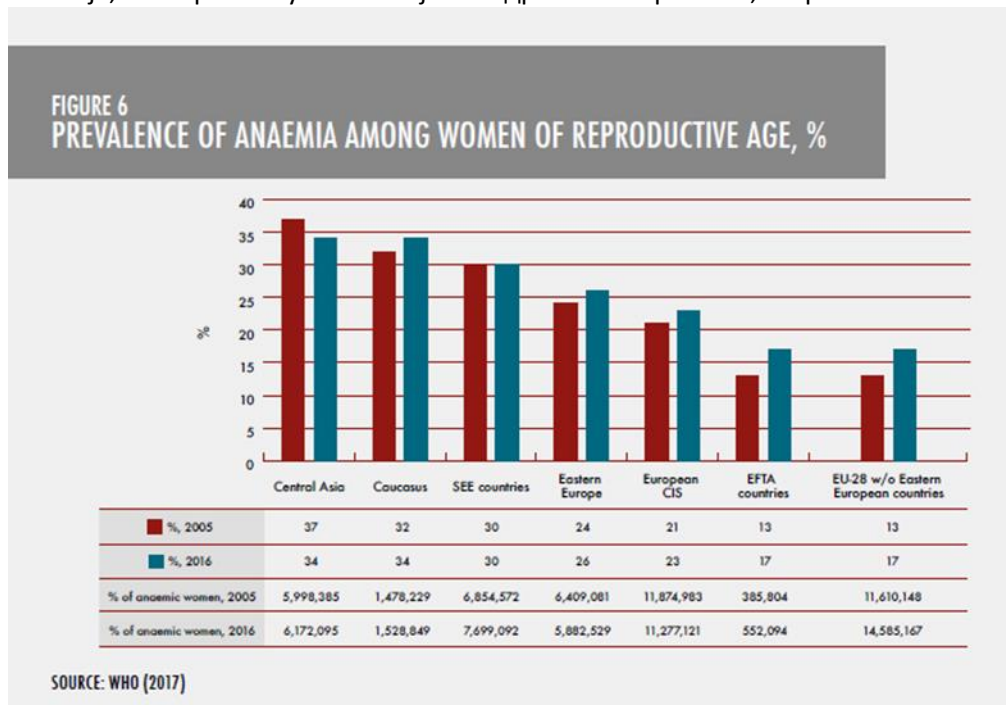
Зголемените стапки на дебелина во регионот тесно се поврзуваат со приходот по глава на жител, што придонесува за консумирање на прехранбени производи со повисока калориска вредност, заедно со порастот на седечкиот начин на живот.

Слика 5. Преваленција на дебелина и стапки на раст на дебелина кај возрасни, 2014
Извор: Светска здравствена организација (2017)

Во помала мера, истакнува Глини, "дебелината, исто така, може да биде резултат на менување на навиките во исхраната, како и ниските примања поврзани со консумирање на поевтина храна со високо ниво на вкупни масти, шеќер и други рафинирани јагленохидрати". Недостатокот на свест за здравата исхрана исто така придонесува за зголемување на преваленцијата на прекумерна тежина низ различните групи на приходи во регионот.

Жените и мажите во регионот страдаат од различни форми на неправилна исхрана. Жените на репродуктивна возраст се изложени на зголемен ризик од анемија, што претставува важен јавен здравствен проблем, открива ФАО.

Слика 6. Преваленција на анемија кај жени во репродуктивна возраст,%
Извор: Светска здравствена организација (2017)

Додека жените главно се одговорни за одгледување, купување, преработка и подготовка на поголем дел од конзумираната храна, за да се постигне вистинска разлика, иницијативите за подобрување на исхраната треба да бидат насочени и кон жените и кон мажите.

Промена на климата и други предизвици

Овогодинашниот извештај ја содржи темата: *Обезбедување доволно храна за сите преку подобро управување со ретки и помалку отпорни природни ресурси во контекст на климатските промени.*

Потребата од храна во регионот расте, моделите на потрошувачка се менуваат, а урбанизацијата се забрзува. Во исто време, многу системи за производство во регионот се веќе неодржливи и подложни на шокови - вклучувајќи ги и оние што произлегуваат од екстремните временски настани - што ја прави идната продуктивност несигурна, се предупредува во извештајот. За да се овозможи доволно храна за сите под овие услови потребен е одржлив раст на земјоделското производство, поголема отпорност и поефикасно користење на природните ресурси.

Некои од земјите од регионот на Европа и Централна Азија се меѓу најранливите на климатските промени, а многумина веќе се соочуваат со негативни влијанија врз нивните агро-екосистеми, според ФАО. Веќе се пријавуваат зголемени штети и загуби во потсекторите за култури, добиток, шумарство и риболов.

Потребата да се намалат загубите на храна и отпадот, кои на глобално ниво изнесуваат повеќе од 30 отсто од произведената храна, станува се поитна. Со трошење на помалку храна и намалување на загубите на храна по должината на синџирот на вредности, се намалува притисокот врз крвките екосистеми, емисиите на стакленички гасови се намалуваат, агро-прехранбените системи стануваат поефикасни и се овозможува доволно храна за сите и подобра исхрана.

ФАО, исто така, проучуваше како поедини земји се подготвуваат да ги решат нивните проблеми со обезбедување доволно храна за сите и исхраната. Утврди дека иако многу од нив имаат преземено првични чекори кон имплементирање на “Агендата 2030 г.” ([2030 Agenda](#)) - која се надополнува на мерките усвоени за исполнување на претходните Милениумски развојни цели - само неколку имаат правни рамки кои ги адресираат сите четири столба на обезбедувањето доволно храна за сите: достапност, пристап, користење и стабилност .

Некои земји сè уште немаат сеопфатни политики за обезбедување доволно храна за сите. Во други, ФАО утврди дека ‘доволно храна за сите’ се дефинира многу тесно, фокусирајќи се првенствено на задоволување на националната потреба од храна, без оглед на останатите димензии на обезбедување храна за сите.

Многу земји во регионот ја признаваат важноста од решавање на прашањата поврзани со исхраната, со цел да се постигне доволно храна за сите и да се подобри благосостојбата на нивните граѓани, открива ФАО. Сепак, политиките и програмите за исхрана до сега покажале различни степени на успешност и истите треба да се комбинираат со координирани мерки - како што се програми за социјална заштита, рурален развој и програми за зголемена свест за исхраната - и да се фокусираат на основните причини за секој вид неправилна исхрана.

КОНТАКТ ЗА МЕДИУМИ:

ШЕРОН ЛИ КОУАН

Висок службеник за комуникации

Регионална канцеларија на ФАО за Европа и Централна Азија

Будимпешта, Унгарија

www.fao.org/europe

sharonlee.cowan@fao.org

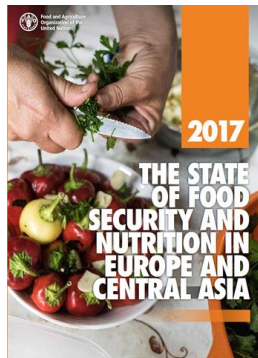
Тел.: +36 30 571 7988

ЛИНКОВИ:

The State of Food Security and Nutrition in Europe and Central Asia 2017
(Состојба со обезбедување доволно храна и исхрана во Европа и
Централна Азија 2017 година)

<http://www.fao.org/3/a-i8194e.pdf>

НАСЛОВНА СТРАНА:

Food Insecurity Experience Scale (FIES)(English only)

(Скала на искуства со немање доволно храна (FIES) (само на англиски
јазик)

<http://www.fao.org/in-action/voices-of-the-hungry/fies/en/>

The State of Food Security and Nutrition in the World 2017

(Состојба со обезбедување доволно храна и исхрана во светот 2017
година)

<http://www.fao.org/publications/card/en/c/40510ec3-01d2-4855-a40c-215f829b3ce0/>

Sustainable Development Goals

(Цели за Одржлив развој)

<http://www.fao.org/sustainable-development-goals/en/>